

ALIS-Nord – en ny modell for utdanning av allmennleger i Nord-Norge

Svein Steinert, prosjektleder

ALIS-Nord-konferanse i Bodø, 6. november 2019

ALIS-Nord - målsettinger

- Sikre **rekruttering og stabilitet** i fastlegestillinger og –hjemler i nordnorske kommuner
- Utvikle **utdanningsstillingsmodeller** for nordnorske forhold som passer for både **fastlønn** og **næringsdrift**
- Sikre at nye fastleger får et **kvalitetssikret og effektivt spesialiseringssløp i allmenntidisin**, herunder sikre tilrettelegging, forutsigbarhet og fleksibilitet knyttet til oppnåelse av læringsmål i spesialisthelsetjenesten («sykehusåret»)
- Utvikle **kommunens rolle og kompetanse som tilrettelegger** for legers spesialistutdanning i allmenntidisin og gjøre dem mer attraktiv som arbeidsgiver.
- I tillegg ønsker vi at prosjektet skal **generere kunnskap** som myndigheter, andre kommuner og helseforetak kan nyttiggjøre seg.

ALIS-Nord ønsker deltakelse fra minst 6 kommuner i hver av de fire helseforetaksområdene (OSO-områdene) i Nord-Norge

Utvikling av ALIS-Nord – fase 1

- **Søknad om prosjektmidler til ALIS-Nord fra Bodø kommune i samarbeid med NSDM, 26. september 2018**
- **Tilsagn om prosjektmidler fra Helsedirektoratet 11. desember**
- **Ansettelse av prosjektleder Svein Steinert fra 1. januar 2019**
- **ALIS-Nord kick-offseminar i Tromsø 16. januar med stor deltakelse fra ALIS-Vest og mange kommuner i Nord-Norge**
- **Forespørsel til alle OSO i Nord-Norge om mulighet for presentasjon av ALIS-Nord, og forslag til alle OSO i Nord-Norge om nedsettelse av KSU for utredning av utdanningsmoduler for allmennleger i spesialisthelsetjenesten, ultimo januar**
- **Presentasjon av ALIS-Nord i alle OSO, februar – mars**
- **Prosjektstøtte fra Fylkesmennene i Nord-Norge, april 2019**

Utvikling av ALIS-Nord – fase 2

- **Invitasjon** til alle kommuner i Nord-Norge og deltakelse i ALIS Nord (sendt 18.02.19 med **søknadsfrist 1. april 2019**)
- **Etablering av nettside** for prosjektet, mars 2019: https://www.alis-nord.no/?lang=no_NO
- **Rekruttering av ALIS-Nord kommuner** – beslutninger i styringsgruppemøtene *9. april og 4. juni*
- **Rekruttere fire regionale prosjektmedarbeidere i 30 % stilling** med *søknadsfrist 23.06.2019*
- **Rekruttere ALIS** i hvert helseforetaksområde (inntil 32 ALIS totalt), *i løpet av 2019*
- **ALIS-Nord konferanse i Bodø**, Scandic Havet, *6. november 2019*
- **Rekruttere individuelle veiledere** og etablere tilstrekkelig et antall **veiledningsgrupper** i hvert av de fire helseforetaksområdene, *høst 2019 – vår 2020*

Utvikling av ALIS-Nord – fase 3

- **Utvikle kommunenes rolle og kompetanse** som tilrettelegger for legers spesialistutdanning i allmenntilrettelagt (arbeidsgiveransvar)
- **Utvikle en ny strukturert utdanningsmodell** for ALIS-Nord
 - Bedre rammevilkårene for ALIS i kommunene (fastlønn og avtalehjemler)
 - Sikre oppnåelse av læringsmål i kommunene
 - Sikre oppnåelse av læringsmål i spesialisthelsetjenesten («sykehusåret»)
 - *Styrke samarbeidet mellom kommuner og helseforetak*
- **Generere kunnskap** som HOD, KS, Legeforeningen, helseforetak og andre kommuner kan nyttiggjøre seg for å videreutvikle fastlegeordningen (evaluering/forskning)

Framdrift i prosjektet

Ved søknadsfristens utløp 1. april hadde ALIS-Nord mottatt **35 søknader fra til sammen 45 kommuner** i Nord-Norge med totalt 365.845 innbyggere*. (75 % av innbyggerne i landsdelen)

Søknadene fordelte seg slik mellom de fire helseforetaksområdene (OSO-områdene):

- **Finnmark:** 8 søknader som inkluderer 9 kommuner med 61.142 innb.*
- **UNN:** 11 søknader som inkluderer 19,5 kommuner med 168.673 innb.*
- **Nordland:** 7 søknader som inkluderer 7,5 kommuner med 76.522 innb.*
- **Helgeland:** 9 søknader fra 9 kommuner med 59.508 innb.*

(*SSB statistikk per 1. januar 2018)

Kriterier for valg av ALIS-kommuner

- De utvalgte kommunene bør til sammen være representative for fastlegeordningen i Nord-Norge
- *ALIS-Nord bør rekruttere tilstrekkelig mange kommuner som ønsker om å utprøve «ALIS-næring» for å bidra til utvikling av hovedmodellen i fastlegeordningen*
- Kommuner som har avtale om, eller planlegger, interkommunalt samarbeid om utvikling av legetjenester bør prioriteres
- ALIS-Nord bør ha med kommuner som inngår i forvaltningsområde for samisk språk
- Søknaden bør inneholde de mest sentrale opplysningene som det ble spurt om i invitasjonsbrevet. Det viktigste for den enkelte ALIS er:
 - Egen pasientliste
 - Eget kontor
 - Gode rammer for daglig supervisjon
 - Garanti for strukturert veiledning 3 timer per måned 10,5 måneder per år
 - Rimelig vaktbelastning
 - Bakvakt på legevakt
- Andre forhold som vil bidra til stabilitet i ALIS-stillingen/hjemmelen
- *ALIS i prosjektet bør ikke være ansatt, eller inngått avtale med kommunen før 1. januar 2019*
- ALIS bør gjennomføre spesialistutdanning i allmenntidmedisin etter **ny modell** i spesialistforskriften
- Ingen kommuner bør gis støtte til mer enn 2 ALIS

Valg av deltakerkommuner i ALIS-Nord

Flertallet av søkerkommunene ønsker å utvikle en ny modell for **ALIS-fastlønn (25)**. For å rekruttere tilstrekkelig mange kommuner som ønsker å utvikle en ny modell for **ALIS-næring (10)** besluttet styringsgruppen å prioritere kommuner med næringsmodell innenfor rammen av 32 ALIS.

Følgende kommuner har fått tilbud om deltakelse i ALIS-Nord:

- **Finnmark:** Vadsø (1), Tana/Nesseby (1), Karasjok (1), **Hammerfest** (2), **Sør-Varanger** (1) og Alta (1)
- **UNN-området:** **Harstad** (2), **Tromsø** (2), **Målselv** (1), Bardu (1) og Lenvik (1), **Narvik/Ballangen/Tysfjord-Øst** (2), **Skånland/Evenes/Tjeldsund** (1)
- **Nordland:** Vestvågøy (1), Øksnes (1), Beiarn (1), **Bodø** (2), Steigen (1) Hamarøy/Tysfjord-Vest (1)
- **Helgeland:** **Rana** (2), Sømna (1), Brønnøy (1), Vega (1) og Dønna (1) og **Vefsn** (2)

Valg av arbeidsavtale - ALIS-fastlønn eller ALIS næring

- Kommunene bestemmer selv om ALIS-stillingene utlyses som **enten** ALIS-fastlønn eller ALIS-næring - eller om søkerne gis mulighet til å velge mellom **både** ALIS-fastlønn og ALIS-næring.
- **Kommune avgjør selv de økonomiske rammene for arbeidsavtalene tilpasset lokale forhold** (listestørrelse, lønns- og arbeidsvilkår for de etablerte fastlegene i kommunen, stabilitet i fastlegetjenesten m.m.)
- **ALIS-Nord bidrar med kr. 200.000 i nettotilskudd per ALIS per år**

Rekruttering av ALIS i området for Finnmarkssykehuset

Kommune	Antall søkere	Legekontor	Liste- tak	Driftsform ved ansettelse	Ny eller gammel ordning	Gruppe veiledning	Individue ll veileder	IP
Vadsø	11	Vadsø legekontor	650	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Pågår
Sør-Varanger	1 + 3	Kirkenes legesenter	600	Næring?	Ny			
Alta	12	Alta kommunale legesenter	600	Fastlønn	Ny	Nei	Ja	Pågår
Tana + Lebesby	5	Tana legesenter	600	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Ja
Hammerfest	3 + 13	Allmed legesenter Allmed legesenter	550 450	Fastlønn Fastlønn	Gammel Ny	Ferdig Ja	Ja	Pågår
Karasjok	Skal bli utlyst	Karasjok legestasjon	650	Fastlønn	Ny			

Rekruttering av ALIS i UNN-området

Kommune	Antall søkere	Legekontor	Listestørrelse	Driftsform ved ansettelse	Ny eller gammel ordning	Gruppeveiledning	Individuell veileder	IP
Tromsø	12 (felles)	Kroken legekontor Skansen legekontor	1100 1000	Næring Næring	Gammel? Ny	Ferdig Nei	Nei Nei	
Nye Senja	4	Senjalegen Silsand	650	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Pågår
Målselv	2	Andslimoen legetjeneste	800	Næring	Ny	Nei	Ja	Pågår
Bardu	?	Bardu legekontor	650	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Pågår
Harstad	2 1	Havnegata legesenter Rødbergveien legesenter	800 800	Fastlønn Fastlønn	Ny Ny	Nei Nei	Ja Ja	Pågår Pågår
Nye Narvik	0 + 6	Narvik helsesenter Torvet legesenter	? Deleliste	Næring? Næring	Ny	Nei	Ja	Pågår
Nye Tjeldsund + Evenes	?	Evenskjer legesenter		Fastlønn	Ny	Nei		

Rekruttering av ALIS i området for Nordlandsykehuset

Kommune	Antall søkere	Legekontor	List etak	Driftsform ved ansettelse	Ny eller gammel ordning	Gruppe veiledning	Individuelle veileder	IP
Steigen	7	Steigen legesenter	600	Fastlønn (1/1-20)	Ny		Ja	
Øksnes	3	Øksnes legekontor	900	Fastlønn	Ny	Nei	Nei	Pågår
Hamarøy	5	Hamarøy legekontor	?	Fastlønn (1/1-20)	Ny	Nei	Ja (i Bodø)	
Vestvågøy	5	Leknes legesenter	880	Fastlønn	Ny	Nei	Ja	Pågår
Bodø	5 + 1	Fredensborgklinikken Tverlandet legesenter	700 700	Næring Fastlønn	Ny Ny	Nei Nei	Ja Ja	Pågår pågår
Beiarn	3 + 3	Beiarn legekontor	800	Fastlønn (Ingen avtale)				

Rekruttering av ALIS i området for Helgelandssykehuset

Kommune	Antall søkere	Legekontor	Listetak	Driftsform ved ansettelse	Ny eller gammel ordning	Gruppeveiledning	Individuell veileder	IP
Vefsn	4 + 6	Vefsn legesenter Vefsn legesenter	800 800	Fastlønn Fastlønn	Ny Ny	Ja Ja	Ja Ja	Pågår Pågår
Sømna	1 + 0	Sømna legekontor	700	Fastlønn (sluttet)	Ny			
Rana	Utløst 2 hjemler nå		700 700	Næring? Næring?				
Brønnøy	10	Brønnøysund legesenter	920	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Ja
Vega	0 + ny utlysning	Vega legesenter		Fastlønn	Ny			
Dønna	1	Dønna legekontor	600	Fastlønn	Ny	Ja	Ja	Pågår

Sammendrag av noen foreløpige resultater fra oppstartsfasen

- 11. oktober ba ALIS-Nord om opplysninger fra oppstartsfasen:
 - 25 av 25 kommuner besvart forespørselen
- 24 av 25 kommuner har utlyst en ALIS-stilling/hjemmel som forutsatt
- **20 av 32 mulige ALIS-stillinger/hjemler er foreløpig besatt**
- 5 av 20 ALIS har inngått **næringsavtale**, men det pågår forhandling om ytterligere 1 næringsavtale, og 3 er utlyst som ALIS-næring.
- 2 av 20 besatte ALIS-stillinger/hjemler tar utdanning etter *gammel ordning*, og de foreløpig ubesatte stillingene/hjemlene planlegges hovedsakelig gjennomført i *ny ordning*
- 19 av 20 besatte ALIS-stillinger/hjemler har fått *individuell veileder*
- 11 av 20 besatte ALIS-stillinger/hjemler har fått tilbud om *gruppeveiledning*

Status for ansettelse av fire 30 % prosjektmedarbeidere i ALIS-Nord

- Ved søknadsfristens utløp 23. juni 2019 var det innkommet tilsammen 5 søknader:
 - 1 fra Finnmarkssykehusets område (Sør-Varanger)
 - 2 fra UNN-området (Tromsø og Bardu)
 - 2 fra Nordlandssykehusets område (Bodø)
 - *0 fra Helgelandssykehuset område*
- Status per 1. november 2019:
 - Finnmarkssykehuset: **Mona Søndena**, Sør-Varanger kommune
 - UNN-området: **Sirin Johansen**, Tromsø kommune
 - Nordlandssykehuset: **Kine Kalstad**, Bodø kommune
 - *Helgelandssykehuset: Noen leger har vist interesse for stillingen*

Administrativt fellesskap i ALIS-Nord

- Prosjektet vil legge til rette for å utvikle administrativt fellesskap blant deltakende kommuner for å oppfylle nye lovkrav i forhold til legers spesialistutdanning:
 - Registrering av kommunen som utdanningsenhet
 - **Utarbeide individuell utdanningsplan for ALIS i tråd med læringsmål**
 - Tilrettelegging for gjennomføring av planen
 - Gi nødvendig veiledning og supervisjon til ALIS
 - Registrere at læringsmålene er oppnådd
 - **Utstede bekreftelse på oppnådde læringsmål**

Individuell læringsplan – utdanning del 3

- Vurdere oppnådd kompetanse *før* oppstart i kommunal ALIS-stilling/hjemmel
 - Tidligere praksis og dokumentert kompetanse
- Utarbeide en plan for kommunale læringsarenaer
 - Uselektert allmennpraksis (*minst 2 år*)
 - Legevakt
 - Sykehjem/helsehus
 - Helsestasjon
- Inngå avtale om kommunal *veiledning* og *supervisjon*
- Sikre ALIS deltakelse i *allmennmedisinsk gruppeveiledning* i løpet av første praksisår
- ***Inngå avtale med lokalt helseforetak om nødvendig tjeneste i spesialisthelsetjenesten i siste del av utdanningsløpet (minst 6 måneder)***
 - Egne utdanningsmoduler for allmennleger (4 eller 6 måneder)

Utvikle ny modell for «sykehusåret»

- Samhandlingsreformen stiller *nye krav til allmennlegers kompetanse* fordi kommunene har fått ansvar for mer avansert pasientbehandling, f.eks. i helsehus (KAD-senger)
- Flere læringsmål for ALIS oppnås best i spesialisthelsetjenesten (f.eks. i akuttmedisin, psykiatri, geriatri/indremedisin, kreftbehandling og *samhandling ved innleggelse og utskriving*)
- ALIS-Nord vil tilrettelegge for *økt utdanningssamarbeid mellom kommuner og helseforetak* for å utvikle praktiske og fleksible utdanningsløp med god måloppnåelse
- ***ALIS-Nord vil bidra til at unge leger søker seg til Nord-Norge fordi spesialistutdanningen i allmenntmedisin har særlig høy kvalitet i vår landsdel!***

Regionale ALIS-kontor i hele landet

- Oppdrag fra HOD til Helsedirektoratet *24. april 2019*:
 - Foreslå 4-5 kommuner egnet for etablering av ALIS-kontor
 - Disse kommunene skal sammen dekke alle landets kommuner
 - Foreslå mandat for ALIS-kontorene
 - Beskrive hvordan ALIS-kontorene skal samarbeide
 - Foreslå oppgave- og ansvarsfordeling mellom ALIS-kontorene og Helsedirektoratet
- Svar fra Helsedirektoratet til HOD *12. august 2019*
- *Statsbudsjettet 2020 – 10 millioner til regionale ALIS-kontor*
- Anbefalt plassering av ALIS-kontor:
 - **Bodø (ALIS-Nord)**
 - Trondheim
 - **Bergen (ALIS-Vest)**
 - Kristiansand
 - Hamar

**Nord-Norge har mye å være stolt av –
blant annet polarhistorien!**

***Kan ALIS-Nord bidra til like stor innovasjon innen
morgendagens helse- og omsorgstjeneste?***

